

História katedry pedológie a geológie

Obsah

Základná informácia o histórii Katedry pedológie a geológie	3
Vyučované predmety:	3
Disciplíny špecializačného charakteru:	4
Výskumná práca:	4
Možnosti odborného zamerania katedry:	4
Vedúci katedry v jej histórii:	5
Zoznam pedagogických pracovníkov pôsobiacich na katedre od jej vzniku:	5
Dizertačné práce obhájené:	6
Habilitačné práce:	7
Doktorská dizertácia:	7
Monografie:	7
Zborníky vedeckých prác:	8

Základná informácia o histórii Katedry pedológie a geológie

Katedra pôdoznavectva je jednou z najstarších samostatných katedier na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre. V roku 1952 po presťahovaní VŠP z Košíc sa stala jej sídlom v Nitre - budova na Kalvárii. Vedúcim katedry bol Prof. Dr. Ing. B. Maláč. Od r. 1953 bol ku katedre pričlenený Ústav geodézie a stavieb, ktorý tu pôsobil až do r. 1958, kedy ho prevzala Katedra základnej agrotechniky. V období 1952 - 1958 katedra zabezpečovala výučbu pôdoznavectva, geológie, meteorológie, geodézie a poľnohospodárskych stavieb. Po roku 1958 až do r. 1964 zostala na katedre výučba pôdoznavectva, geológie a meteorológie. Po odčlenení meteorológie na Katedru fyziky (marec 1964) naša katedra učila už len pôdoznavectvo a geológiu na fyto technickom a melioračnom smere Agronomickej fakulty a na Prevádzkovo-ekonomickej fakulte. Po odchode Prof. Dr. Ing. B. Maláča v decembri 1958 viedol dočasne Katedru pôdoznavectva Prof. Dr. Ing. J. Hampl, DrSc. Od júna 1960 do decembra 1989 viedla katedru Prof. Ing. S. Sotáková, DrSc. Katedra pedológie a geológie bola v období 1971 - 1985 integrovaná s Katedrou agrochémie pod spoločným názvom Katedra pôdoznavectva a výživy rastlín. Potom v rokoch 1989 až 1995 bol vedúcim Katedry pedológie a geológie Prof. Ing. J. Hanes, PhD. Od roku 1995 do roku 2003 bol vedúcim katedry Doc. Ing. A. Zaujec, CSc. Od roku 2003 je vo funkcii vedúceho katedry Doc. Ing. Juraj Chlpík, PhD.

Od februára 1965 je Katedra pôdoznavectva umiestnená v novom areáli VŠP v "CH" pavilóne na 3. poschodí, kde má všetky predpoklady po doplnení moderných prístrojov úspešne rozvíjať pedagogickú i vedecko-výskumnú prácu.

Vyučované predmety:

- Katedra zabezpečuje výučbu základných disciplín:
- Pedológia,
- Pedológia a základy geológie,
- Geológia,
- Základy pôdoznavectva,
- Pedológia a hygiena pôdy,
- Základy pedológie a hygiena pôdy
- Základy geológie.
- Biológia pôdy

Disciplíny špecializačného charakteru:

- Cudzorodé látky a hygiena pôdy,
- Hygiena pôdy
- Terénny prieskum a mapovanie pôd,
- Antropizácia pôd,
- Informačný systém o pôde,
- Klasifikácia pôd,
- Chémia pôdnej organickej hmoty,
- Pôdna chémia,
- Pôdna fyzika,
- Geomorfológia,
- Hydrogeológia.

Výskumná práca:

Vo svojej činnosti sa katedra zameriava na problematiku hodnotenia produkčnej schopnosti pôdy. Katedra analyzuje základné chemické a fyzikálne ukazovatele stavu pôdy, ale zameriava sa aj na riešenie veľmi špecifických problémov: analýza kvality humusu a modelovanie bilancie humusu v pôdach, hodnotenie vplyvov sústav hospodárenia na pôdne vlastnosti, analýza nábojových charakteristík pôdy, zloženie a vlastnosti HK a FK, stanovenie potenciálne mineralizovateľného dusíka a labilného uhlíka v pôde, formy organického dusíka v pôdach, chemické zloženie rastlinných zvyškov a bilancia pôdnej organickej hmoty, pôdnu štruktúru a vodoodolnosť pôdnych agregátov, pôdnu respiráciu, kontamináciu pôd ťažkými kovmi a ochranu pôdy a podzemných vôd. Katedra spolupracuje s výskumnými pracoviskami pôdohospodárskeho rezortu a podieľa sa na vedeckých projektoch riešených týmito pracoviskami, menovite s Výskumným ústavom pôdoznalectva a ochrany pôdy v Bratislave, a dlhoročne úzko spolupracuje aj s ATR Bydgoszcz a UMK Toruň, AR Wroclaw a inými univerzitami.

Možnosti odborného zamerania katedry:

Katedra je spôsobilá poskytovať odborné konzultácie dotýkajúce sa problémov kvality pôdy, bonitácie pôdy, geologického hodnotenia substrátov. Súčasne disponuje možnosťou vypracovania odborných projektov a posudkov pre objednávateľov na základe štandardných aj neštandardných metód rozborov analyzujúcich pôdne vzorky.

Vedúci katedry v jej histórii:

- Prof. Dr. Bohumil Maláč - od r. 1953 do r. 1958
- Prof. Dr. Ing. Ján Hampl, DrSc. - od r. 1959 do r. 1960
- Prof. Ing. Soňa Sotáková, DrSc. - od r. 1960 do r. 1989
- Prof. Ing. Jozef Hanes, CSc. - od r. 1989 do r. 1995
- Doc. Ing. Anton Zaujec, CSc. - od r. 1995 do r. 2003
- Doc. Ing. Juraj Chlpík, PhD. - od r. 2003

Zoznam pedagogických pracovníkov pôsobiacich na katedre od jej vzniku:

- Prof. Dr. Bohumil Maláč (1946 - 1958)
- Prof. Ing. Soňa Sotáková, DrSc. (1954 - 1990)
- Prof. Dr. Ing. Ján Hampl, DrSc. (1959 - 1960)
- Prof. RNDr. Ján Košťálik, DrSc. (1962 - 1967)
- Prof. Ing. Ľudovít Gábriš, CSc. (1960 - 1977)
- Prof. Ing. Jozef Hanes, CSc. (1960 - 2000)
- Doc. Ing. Vendelín Mucha, CSc. (1960 - 2002)
- Doc. Ing. Peter Sisák, CSc. (1960 - 1997)
- Doc. Ing. Anton Zaujec, CSc. (1978 - dosiaľ)
- Ing. Mária Brabcová, CSc. (1960 - 1991)
- Ing. Junona Ivanková, CSc. (1960 - 1978)
- Ing. Rudolf Slovík, CSc. (1967 - 1998)
- Ing. Helena Kuručová (1978 - 1987)
- RNDr. Vladimír Libant (1990 - 1998)
- Doc. Ing. Juraj Chlpík, PhD. (1992 - dosiaľ)
- Ing. Lýdia Jedlovská, CSc. (1996 - 1997)
- Mgr. Ľubica Húsková (1997 - 2002)
- RNDr. Ján Nádašský (1998 - dosiaľ)
- Ing. Nora Szombathová, PhD. (1999 - dosiaľ)
- Ing. Erika Tobiašová, PhD. (2000 - dosiaľ)
- Ing. Jindrich Vídenský, CSc. (2000 - 2002)
- Ing. Katarína Orságová, PhD. (2002 - 2008)
- RNDr. Viliam Oružinský, CSc. (2003 - 2007)
- Ing. Vladimír Šimanský, PhD. (2006 - dosiaľ)

Od r. 1967 - dosiaľ bolo na katedre vypracovaných a obhájených 16 dizertačných prác (4 dizertanti boli zo zahraničia - Bangladéš, Afganistan, Kuba, Vietnam), 4 habilitačné práce (Doc. Ing. J. Hanes, CSc., Doc. Ing. P. Sisák, CSc., Doc. Ing. A. Zaujec, CSc., Doc. Ing. J. Chlpík, PhD.) a 1 doktorská dizertácia (Prof. Ing. S. Sotáková, DrSc.).

Dizertačné práce obhájené:

Hanes, J.: Štúdium lyzimetrických vôd hnedozeme na spraši pri intenzívnom hnojení priemyselnými hnojivami. 1970. ()

Mucha, V.: Štúdium premeny vybraných pozberových zvyškov v hnedozemi. 1979. (školiteľ – Prof. Ing. S. Sotáková, CSc.)

Amiri, R.G.: Dynamic changes of lucerna residues and farmyard manure in alkali soils. 1975. (školiteľ – Prof. Ing. S. Sotáková, CSc.)

Hoque, M.S.: Transformation of native and added phosphorus in acid soil. 1975. (školiteľ – Prof. Ing. S. Sotáková, CSc.)

Hanáková, G.: Charakteristika produktov premeny niektorých pozberových zvyškov ako zdrojov organického hnojenia. 1975. (školiteľ – Prof. Ing. S. Sotáková, CSc.)

ZAUJEC, A.: Chemická a fyzikálno-chemická charakteristika produktov rôzneho stupňa premeny pozberových zvyškov kukurice, lucerny a pšenice. 1981.(školiteľ – Prof. Ing. S. Sotáková, CSc.)

Slovík, R.: Mikroskopické štúdium procesov rozkladu niektorých rastlinných pozberových zvyškov v sprašovom materiáli a v hnedozemi na spraši.1986. (školiteľ – Prof. Ing. S. Sotáková, DrSc.)

Peréz, G.N.: Charakteristika súčasného stavu humusu v hlavných pôdnych typoch Kuby. 1987. (školiteľ – Prof. Ing. S. Sotáková, DrSc.)

Duong T.B.: Štúdium sorpčných vlastností pôdy na základe parametrov nábojovej charakteristiky. 1994. (Doc. Ing. J. Hanes, CSc.)

Chlpík, J.: Nábojová charakteristika vybraných pôdnych typov vo vzťahu k sorpčným vlastnostiam. 1999. (Prof. Ing. J. Hanes, CSc.)

Szombathová, N: humusové látky ako ukazovateľ zmien prebiehajúcich v ekosystémoch. 1999. (Doc. Ing. A. Zaujec, CSc.)

Bujoková, S.: Štúdium zmien kvantity a kvality humusových látok pri rôznych systémoch pestovania rastlín. 2000. (Doc. Ing. V. Mucha, CSc.)

Styk J.: Distribúcia vybraných ťažkých kovov v pôdach Štiavnických vrchov. 2000. (Doc. Ing. A. Zaujec, CSc.)

TOBIAŠOVÁ, E.: Transformácia pozberových zvyškov rastlín v rôznych pôdnych typoch. 2002. (Doc. Ing. A. Zaujec, CSc.)

ŠIMANSKÝ, V.: Vlastnosti organickej hmoty pôdy a stabilita pôdnych agregátov. SPU Nitra, 2006 (Doc. Ing. A. Zaujec, CSc.)

MRAŽÍKOVÁ, M.: Stabilita pôdnych agregátov v pôdach SR. SPU Nitra, 2008 (Doc. Ing. A. Zaujec, CSc.)

Habilitačné práce:

Sisák, P.: Štúdium tvorby pôdnej štruktúry a vplyvu vybraných pozberových zvyškov na vytváranie vodoodolných agregátov v spraši. 1977.

Hanes, J.: Štúdium premeny vybraných rastlinných zvyškov a tvorby vodorozpustných komponentov. 1980.

Zaujec, A.: Transformácia pozberových zvyškov v hnedozemi. 1994.

BIELEK, P.: 1998.

KOBZA, J.: 2003.

CHLPÍK, J.:

Doktorská dizertácia:

Sotáková S.: Dynamika humusu a jej regulovanie v intenzívne obhospodarovanej hnedozemi. 1984.

Monografie:

Sotáková, S.: Organická hmota a úrodnosť pôdy. Bratislava: Príroda, 1982, 234 s.

Gordienko, S. - Horník, A. - Demkina, T.S. - Zaujec, A. - Zolotareva, B.N. - Zykina, G.K. - Ivannikova, L.A. - Malygina, T.P. - Mironenko, L.M. - Petrova, L.I. - Sisák, P. - Sotáková, S. - Stulin, A.F.: Dinamika produkcie biomasy rastení i gumusa počv, Moskva, Vyd. Nauka, 1992, 168 s. ISBN 5-02-003558-0

HANES, J.: Antropogénne vplyvy na vlastnosti poľnohospodárskych pôd. Nitra: VŠP, 1995, 89 s.

HANES, J.: Analýza sorpčných vlastností pôd. Bratislava: VUPOP, 1999, 138 s.

HANES, J. – POLÁČEK, Š.: Koloidná chémia pôdy. VUPOP Bratislava-SPU Nitra, 2002, 107s.

Zaujec, A. - Šimanský, V.: Vplyv biostimulátorov rozkladu rastlinných zvyškov na pôdnu štruktúru a organickú hmotu pôdy. Vyd. ES SPU Nitra, 2006, 112s. ISBN 80-8069-779-5

Zborníky vedeckých prác:

Gonet, S. S.- Zaujec, A., 1997: "Humic substances in the environment 1", ATR Bydgoszcz, 199pp. ISBN 83-906403-1-7

Zaujec, A.- Bielek, P.- Gonet, S. S., 1998: „Humic substances in ecosystems 2“. Račková dolina, 14.-16.6.1998, Bratislava: VÚPÚ, 1998, 198pp. ISBN 80-85361-53-1

Gonet, S.S.- Zaujec, A.- Debska, B., 1999: „Humic substances as factor of terrestrial and aquatic ecosystems 3“. University of Technology and Agriculture, Bydgoszcz, 124pp. ISBN 83-906403-4-1

Zaujec, A.- Bielek, P.- Gonet, S. S., 2001: „Humic substances in ecosystems 4“. Račková dolina, VUPOP Bratislava a SPU v Nitre, 168pp. ISBN 80-85361-93-0

Gonet, S. S.– Zaujec, A. – Debska, B., 2003: „Humic substances in ecosystems 5“. University of Technology and Agriculture, Bydgoszcz, 138 pp. ISBN 83-919331-0-5

Zaujec, A.- Bielek, P.- Gonet, S. S.- Debska, B.- Cieslewicz, J., 2005: „Humic substances in ecosystems 6“. Račková dolina, VUPOP Bratislava, 216pp. ISBN 80-89128-16-5

Gonet, S. S.– Zaujec, A. – HULISZ, P., 2007: „Humic substances in ecosystems 7“. Nicolaus Copernicus University & PTSH, Torun, 191pp. ISBN 83-919331-1-3